

INNHold

FORORD	3
I PUBLIKUMS TJENESTE!	4
TILBAKE TIL FREMTIDEN	6
DET RETTSLIGE GRUNNLAGET	8
POSITIV UTVIKLING	9
DEKNINGEN AV 22. JULI	10
DEN STORE KULTURUNDERSØKELSEN	12
NRK PÅ ALLE MEDIEPLATTFORMER	16
STØRRE BREDDE I TILBUDET	18
P4 VISER STABILITET	20
TV 2 TILBAKE	22

AMSTERDAMPROTOKOLLEN

Lisensfinansierte allmennkringkastere anses som nasjonale kulturinstitusjoner og er derfor unntatt EUs regler om statsstøtte og konkurransebegrensende atferd. Den såkalte Amsterdamprotokollen ble vedtatt på ministerrådmøtet i Amsterdam i juni 1997. I henhold til «protocol on public broadcasting» har medlemsstatene selv rett til å utforme sitt eget allmennkringkastingssystem, det vil si både finansieringsformen og allmennkringkastingsoppdraget. Samtidig stiller protokollen et krav om mer tydelig avgrensning av allmennkringkasternes mandat og hvilke oppgaver som kan finansieres med lisens. Derfor er det nedfelt i NRKs vedtekter at allmennkringkastingstilbudet hovedsakelig skal finansieres av lisensen, og at lisensmidlene ikke kan subsidiere kommersielle aktiviteter (NRKs vedtekter §16 d og e). I kjølvannet av Amsterdamprotokollen er det innført en godkjenningprosedyre ved etableringen av nye tjenester som allmennkringkastere ønsker å finansiere med lisensmidler og andre offentlige inntekter. I Norge er det Medietilsynet som har fått i oppgave å foreta denne godkjenningprosedyren når NRK ønsker å innlemme nye tjenester i sitt allmennkringkastingsoppdrag. Som et ledd i prosedyren gjør Konkursansetilsynet en vurdering av potensielle konkurransebegrensende virkninger.

FORORD

Medietilsynet har siden 2005 hatt som oppgave å utarbeide en årlig rapport om kringkasteres oppfyllelse av allmennkringkastingsforpliktelser. Årets rapport er altså den åttende i rekken.

I år har vi imidlertid valgt en form på rapporten som skiller den fra tidligere. Vi har lagt vekt på kortere presentasjon av hovedfunnene for alle kringkasterne, og i tillegg tatt opp sentrale temaer som journalistikken rundt 22. juli og dekning av kulturstoff i Radio Norge og P4. Vi har også pekt på noen utfordringer den digitale utviklingen kan gi for tradisjonell allmennkringkasting.

Det er vårt håp at dette skal gi nyttig informasjon til allmennheten om situasjonen for allmennkringkasting i Norge på en oversiktlig og grei måte, og gi rom for refleksjoner rundt framtidig utvikling. Dette er også et ledd i Medietilsynets strategi om å tilrettelegge informasjon på viktige medieområder for et bredt publikum.

Kringkasterne selv, og særlig interesserte, vil kunne finne et mer detaljert materiale på Medietilsynets nettsider.

I rapporten vurderer Medietilsynet hvordan de riksdekkende allmennkringkasterne, NRK, TV 2, P4 og Radio Norge, oppfyller sine forpliktelser. Alle har overordnede forpliktelser, men variasjonen i spesifikke innholdskrav medfører stor forskjell mellom oppdragene for allmennkringkasterne. Det blir dermed ingen felles målestokk i ett og alt.

Likevel viser tilsynet vårt at disse riksdekkende kringkasterne til sammen leverer et solid allmennkringkastingstilbud. Rapporten tyder også på at kringkasterne selv legger vekt på å bedre sitt tilbud, blant annet der Medietilsynet tidligere har pekt på mangler.

Ved at TV 2 igjen har fått status som allmennkringkaster, får dermed det norske publikum et tilbud om slikt innhold både i radio og fjernsyn fra så vel den store offentlige allmennkringkasteren NRK, som fra de private og kommersielle aktørene. Det er bare NRK som har et allmennkringkasteroppdrag på Internett.

Det er Medietilsynets håp at årets rapport om allmennkringkasting vil være nyttig lesning for så vel et bredt publikum som for kringkasterne selv, og at den slik kan være et bidrag til å bevare og utvikle allmennkringkastingen i Norge.

God lesning!

Tom Thoresen, direktør

I PUBLIKUMS TJENESTE!

Hvor kommer begrepet allmennkringkasting fra, og hva betyr det i dagens mediehverdag? Hvilken funksjon skal allmennkringkasterne ha for oss som publikum?

Allmennkringkasterne er ett av flere virkemidler myndighetene har for å realisere målsetningene i mediepolitikken. Allmennkringkasterne har fått tildelt visse privilegier fra myndighetene, for eksempel økonomiske privilegier som lisens og reklamemonopol, i bytte mot å utføre viktige samfunnsoppgaver som forpliktelser til å sende spesielle programtyper.

«INFORM, EDUCATE AND ENTERTAIN»

I Europa er allmennkringkasting anerkjent som et viktig demokratisk, sosialt og kulturelt virkemiddel. Ideen om allmennkringkasting ble først institusjonalisert i Storbritannia med British Broadcasting Corporation (BBC), som ble etablert i 1926. I Europa og globalt har BBC hatt en spesiell betydning for utviklingen av allmennkringkasting, og fungert som modell både historisk og ideologisk. John Reith, BBCs første generaldirektør, lanserte følgende samfunnsoppdrag i 1924; «to inform, educate and entertain».

FRA FOLKEOPPLYSNING TIL «I PUBLIKUMS TJENESTE»

Allmennkringkastingsbegrepet er en tilpasning av det engelske «public service broadcasting». I Norge ble begrepet først tatt i bruk av NRK på slutten av 1980-tallet for å markere NRKs avstand til de nye kommersielle kanalene som hadde kommet til.¹ Etter at kommersielle kringkasterne fikk allmennkringkastingsforpliktelser, ble begrepet utvidet til også å favne disse kringkasterne.

I et historisk perspektiv sies det ofte at begrepet allmennkringkasting kan forstås på minst tre ulike måter.² For det første skal den være et offentlig gode for hele landets befolkning, noe som innebærer krav om geografisk spredning av tjenesten. For det andre skal den fungere som en kanal for samfunnsdebatt og kulturformidling. I dette borgerperspektivet er det forutsatt at allmennkringkastingen bringer vesentlig informasjon til alle og bidrar til et velfungerende demokrati. For det

tredje skal allmennkringkastingen forstås som å være i publikums tjeneste, og åpner for at kringkasting kan likestilles med andre varer og tjenester som styres etter tilbuds- og etterspørselsmekanismer.

I Norge er allmennkringkastingsforpliktelser integrert i kommersielle kringkasteres driftsbetingelser gjennom innholdskravene til Radio Norge, P4 og TV 2. NRKs vedtekter fastslår at NRK kan formidle samme type innhold som de kommersielle kringkasterne, men at NRK skal etterstrebe å tilføye økt samfunnsverdi i sitt tilbud (§ 15 c). Dette betyr at alle de tre forståelsene av allmennkringkasting er bundet sammen i det norske allmennkringkastingsbegrepet, og gjør at underholdning og andre populære program har en like selvsagt plass som nyheter og kunnskapsformidling.

ALLMENNKRINGKASTINGSOPPDRAGET FØR OG NÅ

Allmennkringkastingsoppdragets utforming har variert i perioden fra de første kommersielle allmennkringkasterne kom tidlig på nittitallet og frem til i dag. Tidligere var allmennkringkasteres oppgaver i hovedsak utformet gjennom overordnede målsetninger, for NRK i Stortinget og for de kommersielle allmennkringkasterne i konsesjonsforpliktelser. I den andre konsesjonsperioden ble det, i tillegg til overordnede krav, nedfelt flere spesifikke krav. Dette gjaldt særlig for de to kommersielle allmennkringkasterne på radiosiden (Radio Norge og P4), som fikk en rekke kvantitative leveransekrav. Samtidig ble NRKs allmennkringkastingsoppdrag formalisert i NRKs vedtekter, der det også ble nedfelt flere spesifikke krav enn tidligere. I 2009 ble NRKs allmennkringkastingsoppdrag ytterligere presisert, og inkluderer i dag også Internett og nye medietjenester.

TV 2s konsesjonsavtale utløp samtidig som det digitale bakkenettet var ferdig utbygd i 2009. Fra 2011 har TV 2 en avtale med staten om å tilby et visst allmennkringkastingsinnhold, i bytte mot status som formidlingspliktig allmennkringkaster.

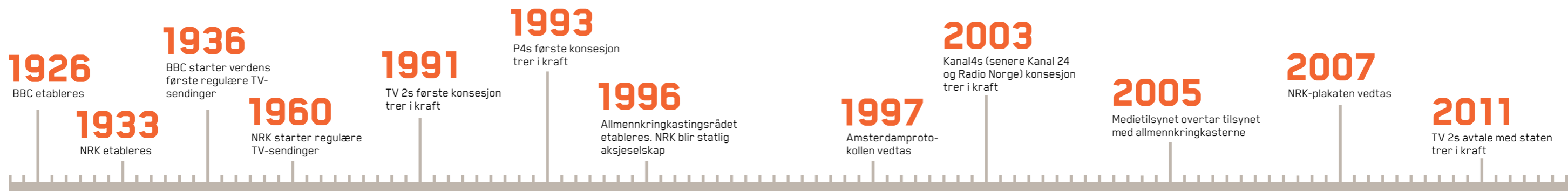
Et mål med allmennkringkasting er at den skal tilby publikum en bred og mangfoldig dekning av verden.

Erik Bye med prisen Service to Mankind, 1968. Foto: NRK

KRITERIER

- I den norske mediepolitikken er det nedfelt fem viktige allmennkringkastingskriterier:
- § Sendingene skal kunne mottas av hele befolkningen.
 - § Sendingene skal inneholde en variert programmeny med programmer for så vel brede som smale lytter-/seergrupper, herunder barn og unge, den samiske befolkningsgruppe, etniske og andre minoriteter.
 - § Det skal være daglige nyhetssendinger og solid, løpende orientering om viktige samfunns- og kulturspørsmål, nasjonalt og internasjonalt.
 - § Allmennkringkastingsprogrammene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Allmennkringkastingskanalene skal ha redaksjonell selvstendighet.

1. Syvertsen, Trine (2004: 179): Mediemangfold. Styring av mediene i et globalisert marked. Kristiansand S.: IJ-forlaget AS
 2. Eksempelvis i St.meld. nr. 32 1992-93:126, Allmennkringkastingsrådet 1996:6f, St.meld. nr. 30 2006-2007:45.

TILBAKE TIL FREMTIDEN

Modellen med både en offentlig allmennkringkaster og et antall kommersielle allmennkringkastere er basert på et bytteforhold mellom privilegier og samfunnsoppdrag. Begrunnelsen har ligget i distribusjonstekniske begrensninger. Hva skjer med allmennkringkastingen når distribusjonsrettene som har vært et privilegium, blir «allemannseie»?

DIGITALISERING ENDRER FORUTSETNINGENE

Teknologisk utvikling har gjort forholdet mellom privilegier og samfunnsoppdrag mer komplisert. Etter digitaliseringen av tv dekker de fleste reklamefinansierte kanaler hele landet. Gjennom dette opphører den tidligere eneretten til distribusjon, slik at staten må finne noe annet å tilby i bytte mot eventuelle programforpliktelser og andre allmennkringkastingsvilkår. Den pågående digitaliseringen av radio reiser samme utfordring.

DET DIGITALE TV-NETTET

Da det riksdekkende digitale bakkenettet for tv var ferdig utbygd i 2009, utløp samtidig TV 2s allmennkringkastingskonsesjon. Fra 2011 har TV 2 imidlertid en avtale med staten som gir kanalen allmennkringkasterstatus³. I bytte mot visse allmennkringkastingsforpliktelser har TV 2 «rett til formidling» i kabelnett på «markedsmessige vilkår».⁴ Denne retten innebærer at alle kabeloperatører er pålagt å videresende TV 2 hovedkanalen, og at TV 2 skal kunne kreve markedspris av operatørene for videresendingen.

TV 2s nye avtale med staten pålegger kanalen færre spesifikke programforpliktelser enn tidligere konsesjonsavtaler. Eksempelvis har TV 2 ikke lenger krav om å sende egne programmer om kultur og livssyn eller for den samiske befolkning.

DET DIGITALE RADIONETTET

Når det gjelder digitaliseringen av radio, er det forutsatt at rammebetingelsene for P4 og Radio Norge skal endres. Allmennkringkastingskonsesjonene til Radio Norge og P4 i FM-nettet utløper ved utgangen av 2013.

Kulturdepartementet har gitt begge en forlengelse av konsesjonene i perioden 2014 til 2017, med mulighet til ytterligere to års forlengelse. Det å sikre utbygging av det digitale nettet anses som et

viktig samfunnshensyn, og er presisert i de nye konsesjonsforpliktelsene⁵. Konsesjonenes varighet er knyttet opp mot antatt slukkedato for FM-nettet. Tilbudet er basert på stortingsmeldingen om digitalisering av radiomediet.⁶ I Stortingets behandling av meldingen gikk et flertall inn for at tyngende allmennkringkastingsvilkår ville være i disfavør av Radio Norge og P4 når FM-nettets betydning reduseres og nye aktører slipper til i det digitale nettet uten innholdskrav⁷.

Programkravene som fremgår av de nye FM-konsesjonene er langt færre enn de kravene som gjelder for Radio Norge og P4 i dag, og de kvantitative leveransemålene er fjernet. Det er ikke lenger spesifikke krav til bestemte målgrupper, som eget tilbud til barn og unge, samisk tilbud, livssynstilbud og tilbud til flerkulturelle. Også spesifikke krav til smalere innholdstilbud, som for eksempel innen kultur, er fjernet.

Stortingsmeldingen forutsetter at det ikke er behov for å pålegge programforpliktelser etter at radionettet er digitalisert, ettersom digitaliseringen vil legge til rette for et stort mangfold av radiokanaler. Etter at digitaliseringen er gjennomført vil konsesjonsordningen i praksis fungere som en registreringsordning.

ALLMENNKRINGKASTINGENS SAMFUNNSOPPDRAG

Det er all grunn til å tro at digitaliseringen vil gi en rekke nye innholdstilbud. Likevel har erfaringene i allmennkringkastingstilsynet så langt vist at de smalere innholdstilbudene kan trenge et eget vern. Funnene i kulturundersøkelsen (se s. 12) bekrefter at smalere kulturtemaer og fordypende perspektiver vies minst rom.

I den tradisjonelle forståelsen av allmennkringkastingsbegrepet har det å veksle mellom innhold med antatt bred og smalere publikumsappell vært ansett som en verdi i seg selv. Etter at digitaliseringen er gjennomført både på tv og radio, vil det være en viktig utfordring å legge til rette for befolkningens tilgang til et smalt programtilbud.

Digitaliseringen legger til rette for et stort antall kanaler.

3. I den mellomliggende perioden kringkastet TV 2 på bakgrunn av en innholdskonsesjon til digitalt fjernsyn på lik linje med andre norske kringkastere.

4. Jf. avtale mellom Staten ved Kulturdepartementet og TV 2 AS § 1-2 første ledd, jf. kringkastingsforskriften § 4-2 første ledd.

5. Vedtak om tildeling av konsesjon for riksdekkende, reklamefinansiert radio i det fjerde riksnettet i FM-båndet for perioden 2014 til 2017 alternativt 2019, brev av 23. mars 2012 til SBS Radio Norge AS. Vedtak om tildeling av konsesjon for riksdekkende, reklamefinansiert radio i det femte riksnettet i FM-båndet for perioden 2014 til 2017 alternativt 2019, brev av 23. mars 2012 til P4 Radio Hele Norge AS. Vedtak om endring av konsesjonsvilkår for riksdekkende reklamefinansiert radio i FM-båndet 2014-2017 (2019), brev av 4. mai 2012.

6. I Meld. St. 8 (2010-2011) Digitalisering av radiomediet fremgår det at Radio Norge og P4 vil få en direktetildeling i bytte mot å videreføre dagens allmennkringkastingsprofil, betale konsesjonsvederlag og medvirke til å bygge ut en digital kommersiell frekvensblokk (Riksblokken) som skal bygges ut til minst 90 prosent befolkningsdekning.

7. Innst. 329 S (2010-2011)

2013

P4s og Radio Norges nåværende radiokonsesjoner utløper

2015

TV 2s avtale med staten utløper

2017

FM-sendingene blir avviklet dersom visse krav er oppfylt

2019

Alternativ slukkedato for FM-nettet

DET RETTSLIGE GRUNNLAGET

Etter kringkastingens loven⁸ § 2–13 er Medietilsynet pålagt å utarbeide en årlig allmennkringkastingsrapport:

Medietilsynet skal utarbeide en årlig rapport om kringkasteres oppfyllelse av allmennkringkastingsforpliktelser. Medietilsynet kan ikke instrueres av Kongen eller departementet ved utarbeidelsen av slik allmennkringkastingsrapport.

Allmennkringkastingsrapporten 2011 er utarbeidet i tråd med dette.

VURDERINGSGRUNNLAGET OG TILSYNSMETODEN

De fire norske allmennkringkasterne har ulike sett av forpliktelser, men felles for alle er at allmennkringkastingsoppdraget består av både overordnede og spesifikke krav. Tilsynet er basert på en gjennomgang av aktørenes egne allmennkringkasterregnskap, i tillegg til at Medietilsynet foretar egne innholdsundersøkelser. Vurderingen av de spesifikke kravene gjøres eksempelvis ved å se hvordan kravene til ulike programkategorier og sjangerkategorier er oppfylt. Generelt vurderes oppfyllelsen av de overordnede kravene på bakgrunn av den samlede oppfyllelsen av de spesifikke kravene.

DE ULIKE ALLMENNKRINGKASTINGSOPPDRAGENE

Den offentlige allmennkringkasteren NRK har et særskilt samfunnsoppdrag, og har derfor krav om å levere allmennkringkasting på alle plattformer. NRKs allmennkringkastingsoppdrag er fastsatt i vedtektene. Vedtektene ble sist endret i NRKs generalforsamling 29. juni 2009. De nye vedtektene er basert på den såkalte NRK-plakaten, som gir et samlet uttrykk for NRKs samfunnsoppdrag.

P4 og Radio Norge hadde i 2011 konsesjon til å drive riksdekkende, reklamefinansiert radio i FM-båndet. Kringkasternes kon-

sesjonssøknader er gjort til en del av konsesjonsvilkårene. Dette innebærer at redaksjonelle planer og forpliktelser som fremgår av søknaden, inngår i forpliktelsene til disse konsesjonærene.

TV 2 har inngått avtale med staten om å påta seg status som formidlingspliktig allmennkringkaster med virkning fra 1. januar 2011 til 31. desember 2015. Allmennkringkastingsoppdraget innebærer blant annet at hovedkontor og sentral nyhetsredaksjon skal være lokalisert i Bergen. Når det gjelder programinnhold, skal TV 2 hovedkanalens programprofil være av allmenn karakter og interesse, og det skal være en tematisk og sjangermessig bredde. I tillegg stiller avtalen visse spesifikke innholdskrav.

OPPFØLGING AV MEDIETILSYNETS VURDERINGER

Dersom Radio Norge, P4 eller TV 2 ikke innfrir de kravene som er nedfelt i deres konsesjonsvilkår eller avtalevilkår, vurderer Medietilsynet om det skal reises tilsynssak. I slike vurderinger vektlegger tilsynet størrelsen på avviket, utviklingstrekk og allmennkringkasternes redegjørelse for konkrete tiltak. Det er også av betydning i hvilken grad kringkasterne har innrettet seg etter tidligere merknader fra Medietilsynet. Det ilegges derfor nødvendigvis ikke sanksjoner i de tilfeller der en allmennkringkaster ikke innfrir kravet, men kan vise til en merkbar forbedring i leveransen sammenlignet med tidligere år.

Overfor Radio Norge, P4 og TV 2 har Medietilsynet tre sanksjonsmidler til rådighet ved brudd på allmennkringkastingsforpliktelsene; advarsel (kringkastingsloven § 10–2), overtredelsesgebyr (kringkastingsloven § 10–3) og tvangsmulkt (kringkastingsloven § 10–4). Ettersom NRKs programforpliktelser ikke er hjemlet i lov, omfattes ikke NRK av kringkastingslovens sanksjonsregler. Oppfølgingen av Medietilsynets vurderinger av NRK ivaretas av NRKs generalforsamling.

ALLMENNKRINGKASTERE

NRK	→	Radio, TV, Internett
RADIO NORGE	→	Radio
P4	→	Radio
TV 2	→	TV

8. Lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting

POSITIV UTVIKLING

Medietilsynets tilsyn med allmennkringkasterne for 2011 viser at både NRK, Radio Norge, P4 og TV 2 ivaretar sine forpliktelser på overordnet nivå når det gjelder å styrke norsk språk, identitet og kultur, tilbudet til brede og smale grupper samt tematisk bredde i sitt tilbud. Tilsynet viser også at der Allmennkringkastingsrapporten 2010 påpekte brudd på forpliktelsene, har allmennkringkasterne iverksatt tiltak som bidrar til positiv utvikling mot innfrielse i 2011.

NRK

NRK oppfylder sitt allmennkringkastingsoppdrag på en god måte i 2011, og har redegjort for god ivaretagelse av kravet til nyskaping. NRK bidrar til å formidle kunnskap om mangfoldet i det norske samfunnet gjennom egne programmer, temavalg og rekruttering av medarbeidere. NRK har et løpende oppdatert innholdstilbud på nett, og ivaretar det utvidede oppdraget på nye medieplattformer. Kravet til 25 prosent nynorsk på radio, tv og nett er ikke innfridd, men NRK gjør konkrete tiltak for å øke andelen.

RADIO NORGE

Radio Norge innfridde samtlige krav knyttet til programtimer og forpliktende programleveranser i 2011. Samtidig har Radio Norge styrket sitt allmennkringkastingstilbud gjennom betydelig forbedring i sjangerbredden, selv om det er et stykke igjen før alle sjangerkravene innfris. Radio Norge har en god ivaretagelse av kravet til å styrke norsk språk, kultur og identitet. En sterk andel norskspråklig musikk og høy grad av norsk vinkling i kulturformidlingen, bidrar til dette.

P4

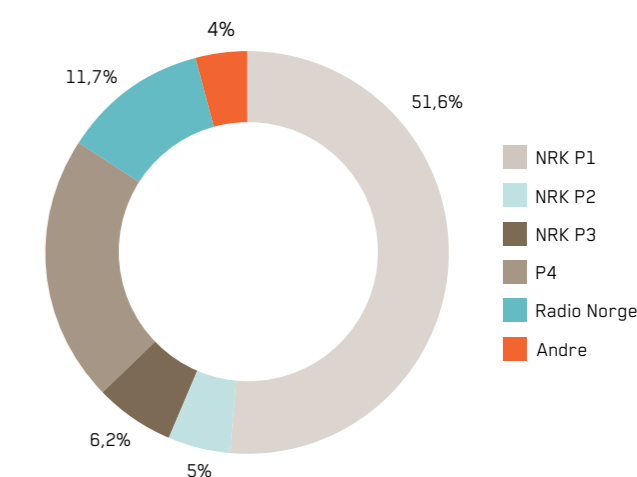
P4 viste stabilitet i sitt allmennkringkastingstilbud i 2011 ved å innfri alle krav på flere viktige programområder. P4 har også forbedret sitt tilbud innen nyheter, kultur og ungdomsprogram, men har fremdeles noen underleveranser på kultur. Gjennom nyhetsformidling på mange ulike områder bidrar P4 til at publikum får en løpende oppdatering innenfor kultur- og samfunnsspørsmål.

TV 2

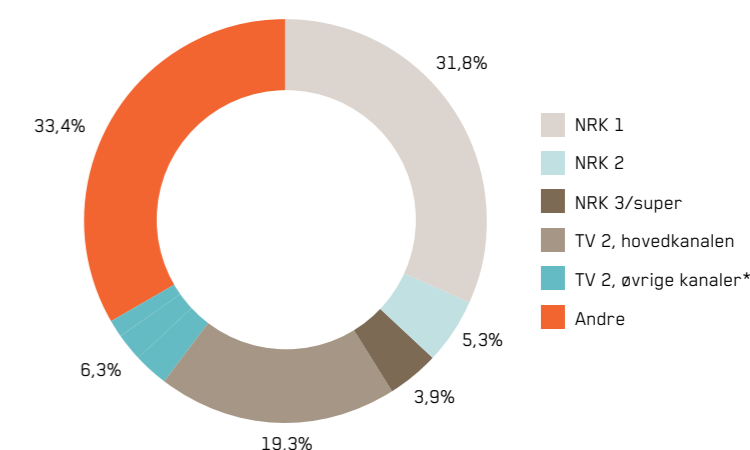
TV 2 oppfylder kravet om å være av allmenn karakter og interesse, og ivaretar kravet om tematisk og sjangermessig bredde. TV 2 ivaretar også de spesifikke kravene til programinnhold knyttet til daglige nyhetssendinger, jevnlig norskspråklige programmer for barn og unge, og norsk film- og tv-drama i omtrent samme omfang som i perioden 2007–2009.

ALLMENNKRINGKASTERNES OPPSLUTNING

RADIOKANALENES ANDELER AV LYTTERTID I 2011

TV-KANALENES ANDELER AV SEERTID I 2011

* Er ikke en del av allmennkringkastingsoppdraget til TV 2

Kilde: TNS Gallup

Medietilsynets fulle vurderinger av allmennkringkasternes etterlevelse av allmennkringkastingsforpliktelsene i 2011, finner du her www.medietilsynet.no/allmennkringkasting2011

DEKNINGEN AV 22. JULI

Da Norge ble rammet av terrorhandlingene 22. juli 2011, ble allmennkringkasterne stilt overfor sine vanskeligste døgn noensinne. Terrordekningen stilte store krav til allmennkringkasterne både som folkeopplysere og som kringkastere «i publikums tjeneste», og til balansegangen mellom vanskelige journalistiske valg.

Umiddelbart etter bombeeksplosjonen begynte samtlige av allmennkringkasterne å rapportere om hendelsen. En fredag ettermiddag midt i ferien var TV 2s redaksjoner tynt bemannet, tilgangen på utstyr var svært redusert i og med at Oslo-kontoret ble evakuert i flere timer, og pågangen av henvendelser fra utenlandske medier var massiv. Også P4s og Radio Norges ansatte fikk merke terroren da deres lokaler i Oslo sentrum ble berørt. Under disse forholdene skulle allmennkringkasterne dekke den største tragedien som har rammet Norge siden andre verdenskrig.

Journalister og andre ansatte avbrøt ferien sin frivillig for å jobbe. TV 2 sendte sammenhengende i 56 timer og 11 minutter uten pause.⁹ Radio Norge produserte 52 timer ekstrasendinger i forbindelse med terrorhandlingene,¹⁰ mens NRK leverte 77 timer med ekstrasendinger på tv og 37 på radio.¹¹ Alle de kommersielle kanalene fjernet reklamen de første døgnene. Det var unntakstilstand.

VIKTIG KANALMIKS I KRISEN

Terrorhandlingen skapte et nesten utømmelig behov for nyheter hos det norske folk. Tidspunktet for hendelsen bidro til at radio og andre mobile medier fikk stor betydning de første timene. Utover kvelden 22. juli og den påfølgende helgen ble tv det dominerende mediet, mens nettavisene supplerte.¹²

De fire norske allmennkringkasterne har alle sitt særlige oppdrag som en fellesnevner, men ulike typer mediekanaler kan samtidig sies å ha noe ulike funksjoner. Mens TV-kanalene tidlig kunne vise seerne dramatiske bilder fra det ødelagte Regjeringskvartalet, brukte radiokanalene på sin måte muligheten til å formidle viktig informasjon. P4 forteller at deres programledere en rekke ganger advarte lytterne mot å ringe dem som gjemte seg på Utøya.¹³

FORMIDLLENDE, SAMLENDE OG TRØSTENDE

NRK skriver at deres oppgave var å informere om, formidle og analysere det som skjedde. I dagene som fulgte ble oppgaven også «[...] å samle folket, formidle reaksjoner og gi publikum anledning til å bearbeide følelser».¹⁴ Selv om samtlige av allmennkringkasterne la om sendeskjemaet slik at nyheter dominerte også i dagene etter angrepet, ble det å samle folket og bearbeide følelser ansett som en viktig del av samfunnsoppdraget. I P4 fikk musikkformidlingen en spesiell betydning. Etter å ha prioritert å sende nyheter framfor musikk den første kvelden, valgte kanalen de påfølgende dagene å åpne for at lytterne kunne ønske seg musikk som var til trøst. I tillegg laget musikkjefen en spesielt tilpasset musikkliste. Ifølge P4 ga dette god respons fra lytterne, og flere karakteriserte kanalen som «trøsteradio».¹⁵ Også NRK P3 fulgte lytternes musikkvalg og lot folket dele tanker gjennom meldinger til kanalen.

VANSKELIGE JOURNALISTISKE VALG

I disse hektiske og kaotiske døgnene måtte kringkasterne ta en rekke vanskelige etiske valg. Videre sto de overfor det kontinuerlige dilemmaet at mediene kan fungere som mikrofonstativ for gjerningsmannen. Utviklingen av mobilt opptaksutstyr har også bidratt til å endre de journalistiske forutsetningene og skapt nye forventninger hos publikum. I en analyse av mediedekningen av katastrofer, terror og krig, skriver Katz og Liebes (2007) at «[...] the marathon treatment of terror events may deprive the journalist of the time and distance he needs to think, to investigate, and to edit».¹⁶ Når hendelsen dokumenteres mens den pågår, kan den kritiske journalistikken settes på prøve. NRK forteller at den kritiske granskningen av terrorsaken først ble startet i august, etter som folket reagerte negativt på slik granskning i den tidlige sorgfasen. Etter hvert måtte imidlertid kringkasterne ta hverdagen – og kontrollen – tilbake. Gradvis ble sendeskjemaene lagt om til det normale igjen.

Foto: NRK nett

NRK Supernytt laget ekstrasending om 22. juli.

Foto: Pål Audestad/TV 2

9. TV 2 Nyhetene Rapport 2011
10. Radio Norges allmennkringkasterregnskap 2011
11. NRKs årsrapport 2011; <http://www.nrk.no/aarsrapport/2011/22-juli>
12. Ibid.
13. P4s allmennkringkasterregnskap 2011
14. NRKs årsrapport 2011; <http://www.nrk.no/aarsrapport/2011/22-juli>
15. P4s allmennkringkasterregnskap 2011
16. Katz, Elihu og Tamar Liebes: «'No More Peace!' How Disaster, Terror and War Have Upstaged Media Events», i International Journal of Communication 1 (2007), 164 -juli

185 TIMER

MED EKSTRASENDINGER

DEN STORE KULTURUNDERSØKELSEN

Medietilsynet har i 2011 gjort en undersøkelse av kulturprogrammene til Radio Norge og P4. Utvalget består av to konstruerte uker fra våren og høsten i 2011, og inkluderer de programmer som Radio Norge og P4 selv oppgir som kulturprogram.

HOVEDFUNN

Radio Norges daglige kulturprogrammer har en viss bredde i formidlingen av norske kulturtemaer, og tiden som blir brukt til redaksjonell behandling av kultur er relativt høy. Internasjonal kultur formidles i begrenset omfang. Radio Norge byr på kulturtemaer med samisk og flerkulturell vinkling. Ved at de smalere musikkprogrammene ikke byr på noen form for redaksjonell behandling og sendes på natten, er det usikkert hvorvidt de kan sies å representere et reelt kulturtilbud til publikum.

P4 har en rekke ulike programmer som formidler kulturstoff, men tiden som blir brukt til redaksjonell behandling av kultur er relativt liten. Samtidig bidrar en klar hovedvekt på kulturtemaer innenfor musikk, underholdning og film til en svakere bredde i kulturformidlingen enn P4s oppdrag tilsier. Den svake bredden i kulturtemaer gjelder også for P4s smalere og mer fordypende kulturdekning. P4 formidler både norsk og internasjonal kultur, og har innslag med samisk og flerkulturell innfallsvinkel.

MÅL OG METODE

Målet er et nærmere innblikk i de to allmennkringkasterne kulturdekning og hvordan den samsvarer med kravene som fremgår av konsesjonsvilkårene. Undersøkelsen ser både på hvilke kulturtemaer

som formidles i programmene og hvilke sjangrer som brukes når kultur formidles. Videre måler undersøkelsen om kulturen formidles med norsk, internasjonal, flerkulturell eller samisk vinkling.

NÆRMERE OM RADIO NORGES KULTURPROGRAM

Programmene Kultur med Kim Nygård, Kultur med Ingjerd Dale og Kultur med Øystein Weibell er de program som ivaretar kravet til daglige kulturprogrammer i Radio Norge. Programmene er relativt like og formidler kultur gjennom programleder, reportasje og studiointervju. Det er også noen kulturanmeldelser.

Kultur med Kim Nygård, Ingjerd Dale og Øystein Weibell

Ser vi på de tre programmene samlet består en typisk sending av 58 prosent musikk og 26 prosent pratetikk. Pratestikk er den verbale, redaksjonelle behandlingen av innholdet. Resten er reklame og jingler.

Pratestikkene inneholder 87 prosent formidling av kultur, noe som betyr at det i hovedsak er kultur som får redaksjonell behandling i disse programmene. Av kulturtemaer er det musikk, underholdning og film som forekommer oftest i Kultur med Kim Nygård og Kultur med Øystein Weibell. I Kultur med Ingjerd Dale er det musikk, litteratur og scenekunst. Kulturpolitikk, andre medier, arkitektur og

historie er også representert i de tre programmene. Hele 87 prosent av kultursakene har norsk vinkling.

Når musikk behandles redaksjonelt i disse programmene, er det i all hovedsak norsk vinkling med 90 prosent. Artister med samisk og flerkulturell bakgrunn er representert.

Spesialprogram med musikk

Musikkprogrammene Norske visesanger, Studio 54, Metal/Hardrock, Countrytimen og Klassisk skal bidra til å ivareta Radio Norges krav til egne programmer med musikk for smalere grupper. Undersøkelsen viste at disse programmene utelukkende formidlet musikk innenfor de aktuelle sjangrene som fremgår av programtittelen, men at det ikke var noen form for redaksjonell behandling av musikken. Disse programmene sendes på natten.

NÆRMERE OM P4S KULTURPROGRAM

P4 er gjennom sin konsesjon forpliktet til å ha en særlig kulturprofil. Undersøkelsen har tatt for seg P4s kulturnyheter, daglige brede kulturmagasin, kulturinnslag i brede sendeflater og smalere kulturprogram.

Kulturnyheter

Det formidles flest kulturnyheter om underholdning, musikk og film. Underholdningssakene handler i hovedsak om programmer på tv. Det er også saker om andre medier, design, kulturpolitikk, scenekunst, litteratur og bildekunst. Hele 57 prosent av kulturnyhetene har norsk vinkling, og både samisk og flerkulturell innfallsvinkel er representert. I tillegg har 36 prosent internasjonal vinkling.

KRAV TIL KULTUR

Allmennkringkasterne skal ha bred kulturdekning og styrke norsk kultur. På den måten er allmennkringkasterne viktige kulturinstitusjoner. De kommersielle allmennkringkasterne Radio Norge og P4 har sine kulturoppdrag nedfelt som konsesjonsvilkår.

Radio Norge skal ha daglige kulturprogrammer både for brede og smale grupper. Kulturprogrammene skal gjenspeile mangfoldet og bredden i norsk og internasjonalt kulturliv. Årlig skal Radio Norge sende 100 debatter, 400 kommentarer/analyser og 200 radiomontasjer innen kultur. Radio Norge skal også tilby spesialprogrammer med musikk for smalere grupper, herunder jazz, blues, roots, country og folkemusikk.

P4 skal ha egne, daglige kulturnyheter og et daglig bredt kulturmagasin. Kulturinnslag skal også sendes i P4s brede sendeflater. Kulturdekningen skal være preget av bredde og variasjon, der også smale kulturuttrykk vies oppmerksomhet. P4 skal ha tydelig kulturprofil som både dekker norsk og internasjonalt kulturliv. Årlig skal P4 sende 120 debatter, 560 kommentarer og 3 030 innslag innen kultur. P4 skal også sende 320 programmer og 200 sendetimer programmer for smale musikkjangrer, og skal ha daglige innslag og formidling av såkalt smale musikkformer som jazz, klassisk, folkemusikk, etnisk etc.

HVA MÅLES?

TEMA	SJANGER	VINKLING
Arkitektur	Anmeldelse	Norsk
Bildekunst	Debatt	Flerkulturell
Design	Dramatisering	Samisk
Film	Intro/utro	Internasjonal
Historie	Programleder	Andre
Litteratur	Reportasje/ montasje	
Musikk	Studiointervju	
Scenekunst		
Underholdning		
Andre medier		

Ett-to-tre/P4 Direkte, Taxi og Poplunsj

Programmene representerer P4s daglige, brede kulturmagasiner i 2011. Ett-to-tre/P4 Direkte og Taxi har en bredere kulturtilnærming, mens Poplunsj i hovedsak handler om musikk.

Ser vi på de to brede kulturmagasinene under ett, inneholdt et typisk program 20 prosent pratestikk og 60 prosent musikk. Resten er reklame, nyheter, intro/utro og jingler.

Pratestikkene inneholder 36 prosent kultur, noe som betyr at noe mer enn en tredel av det redaksjonelle stoffet formidler kultur. Reportasje, programleder og studiointervju brukes oftest i formidlingen, i tillegg til noe anmeldelse. De tre kulturtemaene som oftest forekommer er underholdning, musikk og film. Også litteratur, design, kulturpolitikk, scenekunst og bildekunst er representert. I overkant av 65 prosent av kultursakene har norsk vinkling, og det er både samisk og flerkulturell innfallsvinkel. Det øvrige var rettet mot internasjonal kultur.

Når musikk behandles redaksjonelt i programmet, har 55 prosent norsk vinkling, 34 prosent har internasjonal vinkling, og elleve prosent har flerkulturell vinkling.

I Poplunsj brukes 70 prosent av sendetiden til musikk, mens kun elleve prosent brukes til pratestikk. Av pratestikkene utgjør kulturstoffet kun 22 prosent av sendetiden. Det er to kulturtemaer som formidles; musikk med 74 prosent og resten underholdning. 85 prosent av sakene har internasjonal vinkling, mens de øvrige har norsk innfallsvinkel. Den redaksjonelle behandlingen av musikk handler i all hovedsak om pop/rock med 95 prosent.

P4s Radiofrokost og Helgefrokost

Antall kulturinnslag i disse brede sendeflatene varierer fra elleve og ned til ett i undersøkelsen. I en typisk sending utgjorde kulturstoffet kun seks prosent av den totale sendetiden, noe som naturlig henger sammen med at programmet ikke er dedisert til kultur. Programleder brukes oftest i formidlingen, men studiointervju og reportasje brukes også.

DETTE ER PROGRAMMENE VI HAR UNDERSØKT

Radio Norge: Kultur med Kim Nygård sendes alle hverdager (10 programmer undersøkt), Kultur med Ingjerd Dale sendes alle hverdager (10 programmer undersøkt), Kultur med Øystein Weibell sendes lørdager (2 programmer undersøkt). Smalere musikkprogrammer sendes i helgen (10 programmer undersøkt).

Kulturtemaene som formidles er i hovedsak underholdning med i overkant av 60 prosent, musikk med 16 prosent, andre medier med ti prosent og historie med åtte prosent. Litteratur og scenekunst er også representert med små andeler. Det er som oftest norsk vinkling på kultursakene, og det er både samisk og flerkulturell representasjon. 28 prosent av sakene hadde internasjonal vinkling.

Når musikk behandles redaksjonelt i programmet, har om lag en tredel norsk og to tredeler internasjonal vinkling.

Smalere, fordypende kulturprogram

Både Kveldsshowet og Den blå timen handler i hovedsak om musikk, og skal bidra til å ivareta P4s smalere kulturfordypning. Reportasje, studiointervju og programleder brukes mest i formidlingen, men også noe anmeldelse.

En typisk sending Kveldsshowet inneholder 70 prosent musikk og 13 prosent pratestikk. Pratestikkene inneholder 63 prosent kultur, og innebærer at over halvparten av den redaksjonelle behandlingen er viet kultur. Musikk er det mest omtalte kulturtemaet med 52 prosent. Underholdning, historie, film og andre medier får også en del omtale, og litteratur er representert. 66 prosent av kultursakene har norsk vinkling. Både samisk og flerkulturelle er representert. 32 prosent av sakene har internasjonal vinkling.

Det spilles mest pop/rock med 83 prosent, men også andre musikalske sjangrer som blant andre viser, soul og country. Det er en hovedvekt av internasjonale artister i låtene som spilles. 25 prosent er norske, og artister med minoritetsbakgrunn er representert. Når musikken behandles redaksjonelt i programmet har 63 prosent norsk og 34 prosent internasjonal vinkling. Både samisk og flerkulturelle er representert.

En typisk sending med Den blå timen består i hovedsak av musikk med over 80 prosent. Kun seks prosent er pratestikk. Pratestikkene inneholder 95 prosent kultur, og viser at det er kultur som gis redaksjonell behandling i dette programmet. Hele 98 prosent av programmet handler om musikk, resten om underholdning. De fleste sakene har internasjonal vinkling, med 83 prosent.

Alle låtene som spilles ligger innenfor jazz/blues. 13 prosent av artistene er norske, og 87 prosent er internasjonale.

Klassisk morgen

Musikkprogrammet formidler utelukkende klassisk musikk uten noen form for redaksjonell behandling. Rundt 80 prosent av musikken er instrumental. 34 prosent av musikken som spilles er norsk musikk, og 66 prosent har internasjonal opprinnelse.

P4: Kulturbulletiner sendes alle hverdager (60 bulletiner undersøkt), P4s Radiofrokost og Helgefrokost sendes gjennom hele uken (12 programmer undersøkt), Poplunsj sendes alle hverdager (10 programmer undersøkt), Ett-to-tre/P4 direkte sendes alle hverdager (10 programmer undersøkt), Taxi sendes alle hverdager (10 programmer undersøkt), Kveldsshowet sendes mandag til og med torsdag (8 programmer undersøkt), Den Blå Timen sendes en gang i uken (2 programmer undersøkt) og Klassisk morgen sendes i helgen (4 programmer undersøkt).

«Hurtigruten minutt for minutt» var et nyskapende tv- og nettprosjekt som skapte engasjement og felles opplevelser over hele landet. Foto: NRK

NRK PÅ ALLE MEDIETPLATTFORMER

NRK oppfyller i det store og hele sitt allmennkringkastingsoppdrag i 2011. Den tematiske og sjangermessige bredden er god, og bidrar til at NRK byr på et mangfoldig tilbud i tv og radio. NRK har et løpende oppdatert tilbud på nett, og ivaretar det utvidede oppdraget på nye medieplattformer. Som i 2010 er kravet om nynorskandel på 25 prosent på alle medieplattformer ikke innfridd i 2011, men NRK har gjennomført konkrete tiltak som har gitt positiv utvikling i enkelte kanaler.

EN NYSKAPENDE KRINGKASTER

NRK har en sterk satsning på innhold som bidrar til kunnskap, innsikt og læring, både gjennom tradisjonelle nyhets-, aktualitets- og kulturprogrammer og gjennom nye formater som formidler kunnskap på nye måter. Eksempler på dette i 2011 er de nye vitenskaps- og forbrukerprogrammene Siffer og Teenage Boss. Likeledes er den nye samfunnsflaten Ekko i P2, der vitenskap, forskning og andre samfunnstemaer formidles i en verbalsending på to timer uten musikk, et eksempel på at NRK går egne veier.

Etablerte innholdstilbud som også fremheves positivt, er Supernytt, som er NRKs eget nyhetstilbud til barn. Det å sette nyheter inn

i en forståelig ramme for barn er et viktig bidrag til ivaretagelsen av NRKs særskilte oppdrag om å sikre barns rett til informasjon. I 2011 ble denne oppgaven spesielt viktig som følge av terrorhandlingene 22. juli, noe NRK ivaretok med en egen Supernytt-sending.

MANGFOLD

Med sine tre hovedkanaler både på radio og på tv, har NRK et godt grunnlag for å tilby publikum et mangfold av temaer og å veksle mellom fordypende og lettere sjangrer i formidlingen av sitt innholdstilbud. Medietilsynet mener at NRK i sitt samlede tilbud og innenfor de enkelte plattformer, har høy grad av tematisk og sjangermessig bredde.

NRK har et tilbud til både brede og smale publikumsgrupper, og bidrar til å formidle kunnskap om mangfoldet i det norske samfunnet gjennom egne programmer, temavalg og rekruttering av medarbeidere. Gjennom det helhetlige samiske tilbudet på radio, tv og nett bidrar NRK til å styrke samisk språk, identitet og kultur. NRK har fremdeles et minimalt tilbud til den samiske befolkning i helgene, noe som er problematisk ut fra kravet om daglige sendinger.

Videre har NRK et særskilt oppdrag om programmer for nasjonale minoriteter. Medietilsynet ser positivt på at NRK har prioritert å lage innhold med bakgrunn i nasjonale minoriteter i serier som Folk og i tilbudet til barn i 2011. Tiltakene bidrar til å bedre regulariteten i dette programtilbudet, men Medietilsynet vurderer at NRKs programmer for nasjonale minoriteter er på et lavt nivå.

IMPULSER FRA NORGE OG VERDEN

NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kunstuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og offentlige kulturinstitusjoner. NRK har, med sin kanalprofilering på radio og tv, gode forutsetninger for å by på et bredt og variert kulturtilbud. NRK har et betydelig antall egne, faste kulturprogrammer både på radio og tv, der Kulturnytt og Kulturhuset på P2 og Kulturstripa på NRK2

er sentrale. NRK ivaretar et bredt spekter av kulturuttrykk, både fra norsk og internasjonalt kulturliv. I NRKs kulturtilbud har også kultursjangrer som ofte har et smalere publikumspotensial sin plass.

NRK har flere faste radio- og tv-programmer som byr på internasjonalt nyhets- og aktualitetsstoff, deriblant Urix som sendes fire ganger i uken på NRK2. NRK har også et utstrakt samarbeid med de nordiske allmennkringkasterne, som reflekteres både i nyhets-, dokumentar- og kulturdekningen. I tillegg tilbyr NRK et variert dokumentartilbud om internasjonale forhold.

Medietilsynet vurderer at NRK gjennom vekslingen mellom programinnhold som tar utgangspunkt i norske og internasjonale forhold, bidrar til å styrke norsk identitet og kultur, samtidig som kunnskapen om internasjonale forhold økes.

VALGDEKNING

NRK skal fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. I denne forbindelse er det satt krav til at NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Medietilsynet vurderer at NRK hadde en tilfredsstillende dekning av kommunevalget i 2011.

Foto: Radio Norge

RADIO NORGE

STØRRE BREDDER I TILBUDET

Radio Norge innfrir alle kravene knyttet til tematisk bredde i sitt allmennkringkastingstilbud, og har styrket leveransen knyttet til sjangermessig bredde betydelig i 2011. Etter fjorårets rapport reiste Medietilsynet fem tilsynssaker mot Radio Norge for brudd på sjangerkravene innen henholdsvis nyheter, kultur, livssyn, natur, vitenskap og teknologi og forbrukerstoff. I 2011 er tilbudet forbedret innenfor samtlige av disse programområdene, men fremdeles innfris ikke alle sjangerkrav knyttet til debatter og radiomontasje.

TILTAK SOM FORBEDRER ETTERLEVELSEN

Medietilsynet ser positivt på at Radio Norge har gjennomført gjennomgående og konkrete tiltak for å øke innfrielsen av kravene knyttet til sjangermessig bredde. Sammenlignet med 2010, der det særlig var underleveranser knyttet til debatter, er sjangerbredden betydelig forbedret i 2011. Alle sjangerkrav knyttet til kommentarer/analyser innfris i 2011.

Langt de fleste leveransene av ulike sjangerer etter styringsmålstabellen er doblet i antall, og enkelte er økt nesten ti ganger sammenlignet med året før. Medietilsynet har fått en nærmere redegjørelse

av Radio Norge for de betydelige endringene. Radio Norge viser både til konkrete tiltak for å øke innholdsproduksjonen av de aktuelle sjangerne og til bedring av rapporteringsrutiner knyttet til brede sendeflater og kategorisering av innholdet.

Medietilsynet tar Radio Norges redegjørelse til etterretning, og vil ikke reise tilsynssaker på grunnlag av bruddene på sjangerkrav knyttet til debatter og radiomontasje i 2011. Medietilsynet legger vekt på at Radio Norge har gjennomført tiltak som har forbedret sjangerbredden totalt sett, og forutsetter at den positive utviklingen fortsetter i 2012.

FORPLIKTENDE PROGRAMLEVERANSER	Sendetimer	
	Søknaden	2011
Nyheter og aktualitet	800	912
Kultur	620	624
Barn og unge	525	577
Samisk	30	30
Livssyn	95	98
Flerkulturelt	77	80
De nye eldre	88	91
Vitenskap og teknologi	87	92
Forbrukerstoff	50	50
Sport og idrett	336	363
Musikk for smale grupper	300	328
Totalt	3 008	3 245

STYRINGSMÅL	Debatt			Kommentar/analyse			Radiomontasje		
	Søknad	2010	2011	Søknad	2010	2011	Søknad	2010	2011
Kultur	100	12	70	400	212	1 296	200	696	1 391
Flerkulturelle	75	84	71	50	92	197	50	169	92
Livssyn	70	25	71	60	89	111	75	24	21
Etniske minoriteter	6	29	19	10	264	42	30	39	21
Kunnskapsformidling	30	24	20	300	75	565	50	100	1 330
Forbrukerstoff	50	12	50	0	76	465	150	152	401
Natur & vitenskap	50	25	63	0	198	210	100	196	417
Barn	50	40	53	0	214	404	500	1 092	619
Unge	275	208	275	100	0	279	300	265	716
Eldre voksne	75	91	46	25	62	203	300	24	70
Politikk	300	86	229	150	90	875	50	110	125
Utenriks	50	12	20	150	180	292	60	23	41
Sport og idrett	50	14	10	300	330	529	100	72	175
Totalt	1 181	662	997	1 545	1 882	5 468	1 965	2 962	5 419

NORSK KULTURFORMIDLER

Radio Norge sendte 624 timer kulturprogrammer i 2011, og oppfylte kravet til 620 sendetimer kultur. Kulturprogrammene skal gjenspeile mangfoldet og bredden i norsk og internasjonalt kulturliv. I Medietilsynets kulturundersøkelse av de daglige kulturprogrammene Kultur med Kim Nygård og Kultur med Ingjerd Dale er det i all hovedsak (90 prosent) norsk vinkling på kulturtemaene. Funnet samsvarer med Radio Norges egen beskrivelse av vekten på norsk kultur i disse programmene, og at internasjonal kultur formidles mest i andre programflater. Kulturundersøkelsen støtter også opp om at det er en viss bredde i den norske kulturformidlingen.

Radio Norge har krav til å spille 35 prosent norsk musikk, og det skal være vekt på norskspråklig og norskkomponert musikk. I 2011 innfris Radio Norge kravet om 35 prosent norsk musikk. Andelen norsk på norsk har økt betydelig de siste årene, og er på hele 46 prosent i 2011. Radio Norge redegjør for ett nytt program Bare Norsk, som bidrar positivt til ivaretagelsen av dette kravet ved å tilby et redaksjonelt innhold. Medietilsynet finner at den norskspråklige musikken utgjorde en vesentlig andel av den norske musikken på Radio Norge i 2011.

Norsk kultur og identitet inkluderer et økende mangfold av kulturer og identiteter. Radio Norges innfrielse av kravene til programmer for det flerkulturelle Norge og programmer særlig rettet mot den samiske befolkningen, bidrar til å styrke norsk kultur og identitet. Radio Norge leverer godt innenfor begge programkategorier i 2011.

NYHETER OG FORDYPNING

Radio Norge skal by på både faste egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom dagen og minst fire daglige utvidede nyhetssendinger på 15 minutter. Medietilsynet vurderer at begge kravene er innfridd i 2011, men tilsynet er fortsatt kritisk til at de utvidede nyhetssendingene sendes på kvelden mellom kl. 2100 og 2400. Når konsesjonen stiller krav om minst fire daglige utvidede nyhetssendinger, må formålet være at de sendes med en viss tidmessig spredning slik at fordypende nyheter gjøres tilgjengelig for lytterne gjennom dagen.

Med det én times lange Norgemagasinet som sendes alle hverdager, innfris Radio Norge kravene til et aktualitetsmagasin av 30 minutters varighet på hverdager, samt at det skal utvides til 60 minutter en gang i uken. Medietilsynet finner også at Radio Norge innfris kravene til at aktualitetsmagasinet skal inneholde kommentarer, analyser og bakgrunnsstoff.

P4 VISER STABILITET

P4 viser stor grad av stabilitet i sitt allmennkringkastingstilbud også i 2011 ved at kravene på flere viktige programområder er innfridd. Etter fjorårets rapport reiste Medietilsynet tre tilsynssaker mot P4 for brudd på kravene innen henholdsvis nyheter, kultur og ungdomsprogram. I 2011 er tilbudet forbedret innenfor samtlige av disse programområdene, men P4 har fremdeles underleveranser i sin kulturdekning.

TILTAK SOM FORBEDRER ETTERLEVELSEN

Medietilsynet ser positivt på at P4 har gjennomført tiltak som øker antall debatter om nyheter og aktuelt og kommentarer innen samfunns spørsmål. Tiltakene bidrar til at P4 i 2011 innfrir samtlige krav til nyhetsperspektiv; debatt og analyse – innenriks og utenriks.

Ved å utvide ungdomsprogrammet Download sin sendetid, innfrir P4 også samtlige krav til programmer for unge.

FORTSATT FORBEDRINGS- POTENSIAL FOR KULTURDEKNINGEN

Styringsmålstabellen til P4 setter konkrete krav til at ulike kulturtemaer skal formidles ved bruk av ulike redaksjonelle virkemidler, som for eksempel kommentar, innslag og debatt. P4 har gjennomført tiltak for å oppfylle kravene knyttet til den analytiske, kritiske og fordypende deknningen av kulturtemaer som bildekunst, historie og litteratur, men redegjør for at ikke alle målene er nådd på den korte tiden etter fjorårets tilsynssak.

Medietilsynet er positiv til forbedringen i kulturtilbudet, men vurderer fortsatt at P4 ikke vier de smale kulturuttrykkene tilstrekkelig oppmerksomhet. Medietilsynets egen kulturundersøkelse bekrefter at P4 vier relativt lite sendetid til redaksjonell behandling av kulturtemaene, og at enkelte temaer får så stor plass at det går på bekostning av andre, ofte smalere, kulturtemaer. Kravet i konsesjonen § 3–4 a er derfor ikke innfridd.

Medietilsynet legger vekt på at P4 har gjennomført tiltak som har forbedret kulturdekningen totalt sett, og vil derfor ikke reise tilsynssak knyttet til kulturkravene nå. Tilsynet forutsetter at den positive utviklingen fortsetter i 2012.

NYHETSFORMIDLER PÅ MANGE OMRÅDER

P4 har egen nyhetsredaksjon med sentraldesk på Lillehammer, og tilbyr faste, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen. P4 sender et tilfredsstillende antall timer nyheter, distriktsnyheter, utvidede nyheter og aktualitetsmagasin. P4 dekket både norske og internasjonale nyheter i 2011, men har en liten underleveranse knyttet til kravet om 25 prosent utenriks saker. Medietilsynet legger til grunn at P4 gjør de tiltak som skal til for at kravet innfris i 2012.

P4 sender egne kultur- og underholdningsnyheter fem ganger daglig. Med en utenriksandel på 33,4 prosent innfrir P4 også kravet til 25 prosent kulturnyheter av internasjonal karakter. Medietilsynet fant i sin kulturundersøkelse at andelen internasjonale nyheter i kulturnyhetene var på vel 35 prosent.

Med fire nyhetssendinger på samisk per dag innfrir P4 kravet til minst to daglige nyhetssendinger på samisk. De samiske nyhetene sendes kl. 1957, 0100, 0200 og 0255. Medietilsynet bemerker at når tre av de fire nyhetssendingene sendes om natten, reduserer det tilgjengeligheten av dette tilbudet.

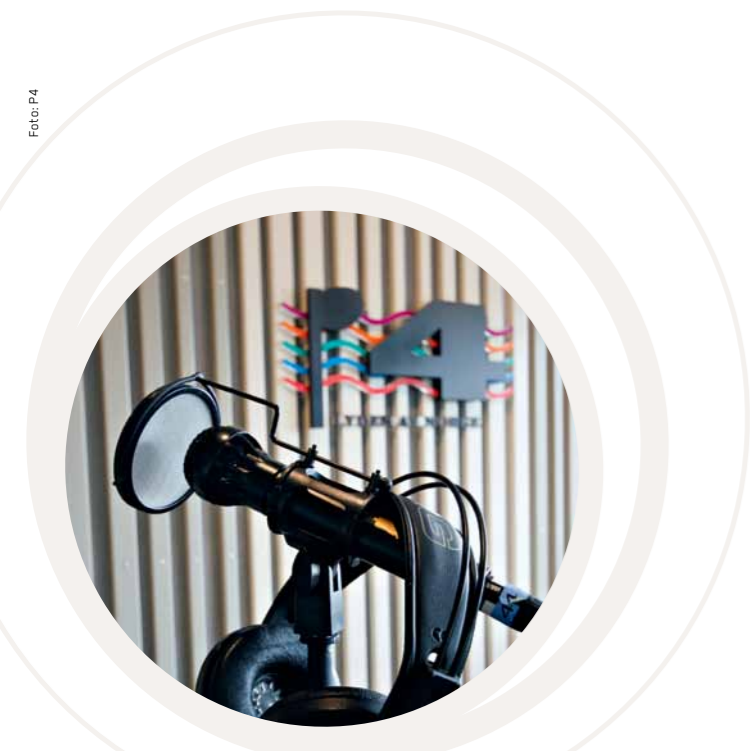
Å STYRKE DET NORSKE

Gjennom krav til 35 prosent norsk musikk, og 800 timer med norsk musikk på norsk, skal P4 bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. P4 har hatt en økende andel norsk musikk de siste årene, og sendte nesten 40 prosent norsk musikk i 2011. Samtidig er det en betydelig nedgang i antall timer norsk på norsk; fra 1 137 timer i 2010 til 741 timer i 2011. P4 begrunner dette med variasjon fra år til år når det gjelder utgitt norsk musikk og i hvilken grad musikken passer inn i et kommersielt radioformat. Medietilsynet kan vanskelig se at P4s begrunnelse alene kan forklare den betydelige nedgangen i antall timer norsk på norsk, og forutsetter at P4 iverksetter tiltak for å ivareta kravet i 2012.

Norsk identitet og kultur favner et mangfold av identiteter og kulturer, og P4 bidrar til å styrke det norske gjennom å innfri kravene til å sende programmer som både henvender seg til brede publikumsgrupper og spesifikke målgrupper. Det at P4 ivaretar kravene til programmer for og om det flerkulturelle Norge og nyheter på samisk, bidrar også positivt til å styrke norsk identitet.

FORPLIKTENDE PROGRAMLEVERANSER	Antall			Sendetimer		
	søknad	2010	2011	søknad	2010	2011
Nyhetssendinger	8 200	8 314	8 271	400	418	425
Nyheter på samisk	400	714	844	20	26	27
Distriktsnyheter	260	463	488	13	15	13
Sportsnyheter	1 040	1 701	1 434	52	50	45
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse – innenriks	200	573	642	100	421	435
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse – utenriks	50	74	80	25	37	39
Daglige kultur-nyhetssendinger	880	1 790	1 787	44	63	61
Daglig bredt kulturmagasin*	250	457	251	500	1 137	727
Kulturinnslag (ekskl. kulturnyheter), i brede sendeflater	1 300	6 328	6 894	100	277	289
Programmer med smalt kulturfokus*	280	304	318	200	520	547
Programmer for smale musikkjangre*	320	371	362	200	543	529
Barneprogrammer (EBU-målgruppe: 4.4.2 Barn)*	360	361	350	235	236	230
Barneprogrammer (EBU-målgruppe: 4.4.3 Ungdom)*	250	527	576	750	651	761
Programmer for religion og livsfilosofi*	102	141	112	51	121	118
Flerkulturelle (EBU-målgruppe: 4.4.2 Flerkulturelle)*	80	84	103	70	83	102
Programmer med sport og idrett*	400	114	230	325	455	435
Programmer rettet mot trafikkanter*	300	552	537	640	1 763	1 744
Programmer med smalt fokus, natur, vitenskap, medisin, helse*	40	37	78	20	23	39
Natur, vitenskap, medisin, helse, innslag i brede programmer	500	1 019	972	30	74	120
Forbrukerstoff/innslag i brede programmer	550	1 076	1 063	35	35	36
Medier, mediekritikk og -satire*	40	223	236	40	269	282
Programmer tilpasset «eldre» radiolyttere*	52	155	177	52	199	205
Sum	15 854	25 378	25 805	3 902	7 416	7 209

STYRINGSMÅL	Bulletin – nyheter, kultur, sport, samisk, vær, trafikk		Kommentar – analyse, anmeldelser, fordyppning		Innslag – reportasje, montasje, intervju		Debatt – diskusjon, meningsbryting		Presentasjon – generelt programledere, lettere stoff		Dramatisert – skuespill, opplesning, sketsj		Underholdning – humor, show, konkurranser	
	Søknad	2011	Søknad	2011	Søknad	2011	Søknad	2011	Søknad	2011	Søknad	2011	Søknad	2011
Nyheter og aktuelt	9 555	15 491	300	325	570	1 148	390	419	40	219	0	12	0	323
Religion og livsfilosofi	0	0	170	198	270	325	70	88	370	375	0	0	0	0
Samfunns spørsmål	0	0	350	361	1 770	1 802	320	348	170	182	0	5	0	185
Sport, topp- og breddeidrett	680	1 347	960	572	1 440	1 203	40	42	140	219	0	1	0	22
Forbrukersaker	0	0	95	110	393	741	40	76	115	131	0	1	0	4
Hjem og fritid	0	0	50	74	640	1 052	10	24	80	108	0	4	0	8
Kunst og kultur totalt	880	1 787	560	1 078	3 030	3 674	120	146	1 570	1 767	40	117	0	112
- musikk	0	0	200	417	1 100	1 856	20	44	1 260	1 394	0	45	0	66
- bildekunst	0	0	20	0	170	26	10	4	30	1	0	2	0	0
- teater og film	0	0	120	125	660	702	20	22	100	115	0	19	0	2
- media og mediekritikk	0	0	140	338	620	660	60	66	100	115	40	45	0	33
- litteratur	0	0	60	79	340	272	10	10	60	56	0	5	0	1
- historie	0	0	20	119	140	158	0	0	20	86	0	1	0	10
Natur, vitenskap, medisin og helse	0	0	100	107	410	468	20	23	280	278	0	13	0	5
Drama	0	0	0	2	0	120	0	6	0	8	430	439	0	32
Underholdning	0	1	0	25	0	294	0	7	0	264	0	93	1 670	3 447
Sum	11 115	18 626	2 585	2 852	8 523	10 827	1 010	1 179	2 765	3 551	470	685	1 670	4 138

TV 2 TILBAKE

Etter ett år uten allmennkringkastingsforpliktelser inngikk TV 2 avtale med Kulturdepartementet i desember 2010 om hovedkanalens status som formidlingspliktig allmennkringkaster fra 2011. Myndighetene har sett det som viktig for det norske TV-publikummet at det finnes en kommersiell allmennkringkaster på tv-siden, og har også ønsket å bidra til å opprettholde et redaksjonelt fjernsynsmiljø i Bergen¹⁷.

Medietilsynet vurderer at TV 2 i 2011 har hatt et programtilbud som ivaretar de prinsipper for allmennkringkasting som er nedfelt i avtalen av 7. desember 2010. Det legges stor vekt på at TV 2 i hovedkanalen i det store og hele ivaretar de spesifikke kravene til sendingene. Avtalen gir flere konkrete krav til det programinnholdet TV 2 skal tilby.

EGNE NYHETER FRA DEN SENTRALE NYHETSREDAKSJONEN I BERGEN
TV 2 innfrir kravene knyttet til nyhetsdekningen ved å sende daglige egenproduserte nyhetssendinger fra nyhetsredaksjonen i Bergen. Videre viser TV 2s redegjørelse at både hovedkontor, nyhetsledelse og nyhetsredaksjon er forankret i Bergen.

NORSKSPRÅKLIGE PROGRAM FOR BARN OG UNGE
TV 2 skal ha et norskspråklig tilbud til barn og unge. Programmene for barn skal minst sendes ukentlig, og programmene for unge skal minst sendes jevnlig¹⁸. Gjennom sending av serier med norsk tale i TV 2 Junior hver lørdag og søndag i 2011 ivaretar TV 2 kravet til ukentlige norskspråklige program for barn. Medietilsynet har imidlertid kommet til at TV 2 ikke innfrir kravet til jevnlig program for unge i 2011 ettersom ungdomstilbudet hadde oppstart i september. Det mangelfulle tilbudet vil ikke forfølges i år, men det forutsettes at tilbudet samsvarer med kravet i 2012. I vurderingen har Medi-

etilsynet lagt vekt på at TV 2 beskriver at det måtte etableres en ny ungdomsredaksjon og et nytt programtilbud for unge.

NORSK INNHOLDSTILBUD

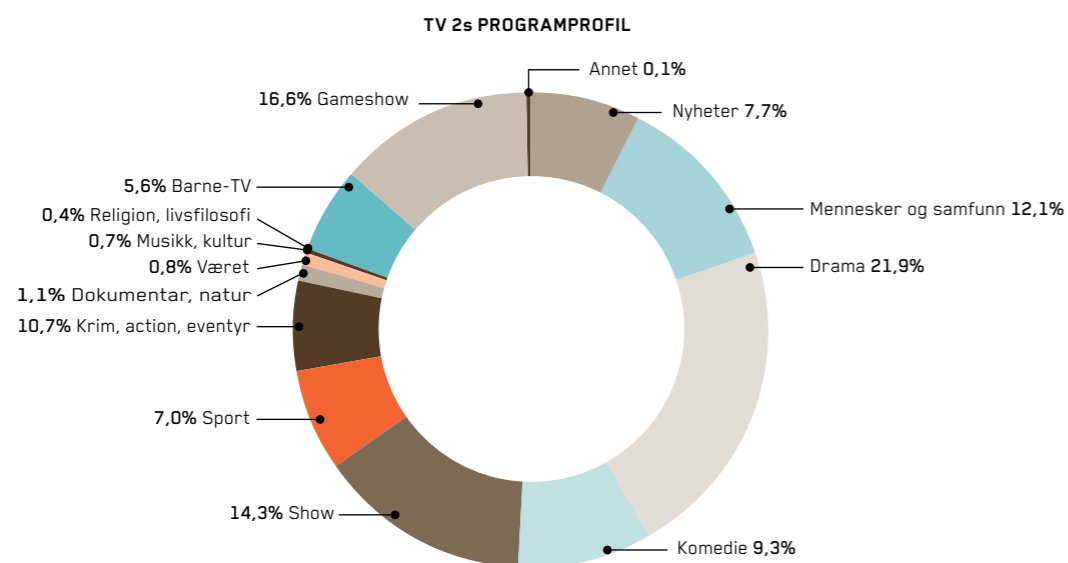
TV 2 har en andel på 61,2 prosent norskspråklige programmer i 2011, og ivaretar med god margin kravet om minst 50 prosent.

TV 2 har redegjort for store investeringer både innen norsk film og tv-drama i 2011, samtidig som det vises til at satsning på kvalitet medfører at antallet timer drama som formidles går noe ned. Medietilsynet vurderer at TV 2 ivaretar kravet om å formidle norsk film- og tv-drama på tilnærmet samme nivå som i perioden 2007–2009.

TV 2 redegjør for bruk av både bokmål og nynorsk i sine sendinger, og ivaretar således kravet om å benytte begge de offisielle målformene.

ET TILBUD AV ALLMENN KARAKTER OG INTERESSE

TV 2s allmennkringkasterregnskap for 2011 viser at et stort mangfold av sjangrer er representert i programtilbudet. Programstatistikken i figuren nedenfor viser at TV 2 også byr på stoffområder som kan betegnes som smalere innholdstilbud. Medietilsynet vurderer at TV 2 ivaretar kravet om tematisk og sjangermessig bredde, og at hovedkanalen oppfyller kravet om å være av allmenn karakter og interesse.

17. Dette fremgår av formålsbestemmelsen i § 1-1 i avtalen av 3. desember 2010.

18. Medietilsynet legger til grunn at kravet til «jevnlige programmer» forutsetter en viss regularitet gjennom hele året.

Foto: Pål Audestad/TV 2

Medietilsynet

NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Allmenkringkastingsrapporten 2011
Juli 2012

Nygata 4, 1607 Fredrikstad
Telefon: +47 69 30 12 00
post@medietilsynet.no
www.medietilsynet.no